

Серійне виробництво не забариться

НАША МАРКА. Модифікований трактор ХТЗ-181 може скласти конкуренцію дорогій іноземній техніці

Віктор КОЗОРИЗ
для «Урядового кур'єра»

Науковці Харківського національного технічного університету сільськогосподарства ім. Петра Василенка закінчили тяглові випробування оновленого гусеничного трактора ХТЗ-181.20-07, розробленого конструкторами Харківського тракторного заводу. Лише нещодавно цю технічну новинку було презентовано на виставці «АгроЕкспо-2019» в м. Кропивницькому, а нині вона вже пройшла етап польових випробувань і знову повернулася на завод.

Приречений на успіх

Основна відмінність нової модифікації трактора ХТЗ-181 — його оновлена ходова система на гумовотросових гусеницях. Як пояснив завідувач кафедри мехатроніки та деталей машин ХНТУСГ доктор технічних наук Роман Антощенко, який проводить випробування нової сільгоспмашини, такі гусениці мають переваги перед традиційними металевими — вони довговічніші й чинять менший тиск на ґрунт.

«Програма випробувань передбачала дослідження тягових характеристик трактора на робочих діапазонах, і на замовлення пред-

Фото з архіву університету

Новий трактор ХТЗ, що успішно пройшов випробування, безперечно, полонить українських фермерів технічними характеристиками і співвідношенням ціна-якість

ставників ХТЗ ми отримали максимальні тягові характеристики на низьких швидкостях. Під час випробувань досліджували такі параметри, як сили тяги на гаку, витрата палива, буксування тощо», — каже Роман Вікторович.

Із зрозумілих причин науковець не розкриває технічних характеристик нового трактора, але розповідає, що нова модель добре себе зарекомендувала в польових умовах і під час усунення недоліків, які виявлено у ході випробувань, її можуть упровадити в серійне виробництво.

Наприклад, Роман Антощенко вважає, що в новій моделі трактора не дуже вдала ергономіка управління передачами. Такої самої думки і Сергій Борзило, тракторист навчального господарства ХНТУСГ, на базі якого проходили випробування. За 40 років трудового стажу він освоїв фактично всі моделі тракторів, які впродовж останніх десятиліть випускали в колишньому Радянському Союзі, зокрема й з маркою «ХТЗ». Каже, що цією машиною задоволений. Особливо подобається Сергієві

Вікторовичу простора кабіна трактора із системою обігріву та кондиціонування повітря і поліпшеною шумо- та пілоізоляцією.

«Працювати в такій кабіні — саме задоволення», — каже тракторист-випробувач, а щодо невеликого розташування важелів перемикачів передач, то представники заводу вже пообіцяли їх переробити.

Це й зрозуміло, адже дослідні зразки виготовляють для того, щоб після випробувань на основі висновків експертів дотягнути машину до кращих стандартів.

Унікальна система власної розробки

За перебігом випробувальних робіт уважно стежив і вникав у всі деталі проректор з наукової роботи ХНТУСГ доктор технічних наук Віктор Мельник. Звичайно, як науковець, бо нині такі випробування в Україні проводить лише Харківський національний технічний університет сільськогосподарства. Він давно і плідно співпрацює з ХТЗ, і кілька років тому на базі університету було розроблено унікальну комп'ютерну систему, яка дає змогу вимірювати динаміку енергетики мобільних машин. Автор цієї розробки — вже згадуваний нами Роман Антощенко, і свою докторську дисертацію він захищав саме за підсумками практичного використання цієї системи. А її унікальність полягає в тому, що вона дає змогу вимірювати робочі параметри трактора безконтактним способом і давати дуже точні показники. Це підтвердили і результати випробування нового трактора.

«Нічого подібного в Україні немає, а закордонні аналоги дуже дорогі», — стверджує Віктор Мельник. — Єдина проблема — те, що

такі вимірювальні системи мають дуже вузьке коло замовників і, за великим рахунком, нашій державі вони не потрібні. По суті, в Україні залишився тільки один тракторний завод — ХТЗ. Тому ми і працюємо з його конструкторами, які розуміють, що створити нову і надійну машину можна лише у співпраці з науковцями. Одночасно ми вдосконалюємо і вимірювальну систему. Ось нещодавно обладнали її датчиком витрат палива і під час випробувальних робіт відразу отримали дуже цінні результати».

Віктор Мельник, як і його молодший колега Роман Антощенко, вважає, що після доопрацювання дослідного зразка трактора ХТЗ1-181.20-07 він може піти в серійне виробництво. «Українські фермери та сільгоспвиробники виявляють інтерес до цієї машини, яка може скласти конкуренцію дорогій іноземній техніці», — зазначає Віктор Іванович. Але для більшої надійності на цій машині варто замінити двигун (тут стоїть ЯМЗ) і коробку передач, вважає науковець. Проте ці позиції можна врахувати й пізніше, в наступній модернізації гусеничного трактора, який, сподіваємось, вже незабаром можна буде побачити на українських полях.